

Historie šanovské fary

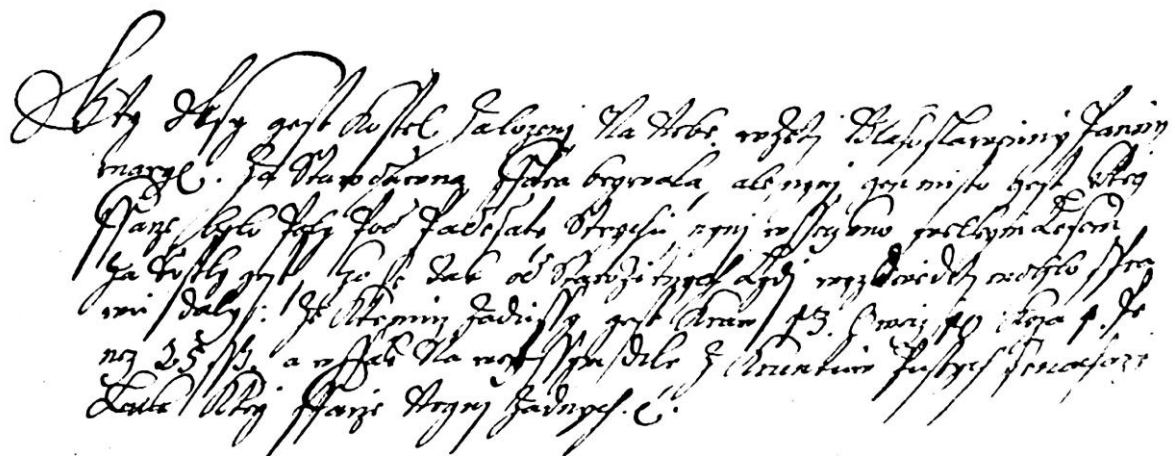

ilustrační obrázek fary

Fara bylo obydlí a zároveň úřadovna faráře, úřední sídlo farnosti a případně i místo jejich dalších, zejména neliturgických aktivit. Jednalo se mnohdy o nejdůležitější budovy v obci po kostele a rychtě. Na faře se zpravidla odehrávaly osudové okamžiky lidských osudů: domlouvaly se zde křtiny, ohlášky i pohřby. Fara stála většinou poblíže kostela, k faře patřilo také malé hospodářství k obživě a faráře, ves také mívala k faře naturální povinnost.

V Rakovnickém děkanátu je šanovský kostel popsán již ve 12. století. V roce 1357 byl šanovský kostelem farním. Nejstarším farářem se připomíná v r. 1363 Mikuláš, po něm Čáslav - jinak zvaný Kratinus. Ten v roce 1380 o Rakovnické pouti sv. Bartoloměje prohrál v kuželkách tři koně a káru. Za to mu bylo pohroženo od arcijáhena, který se to o vitisaci dozvěděl, pokutou 20 kop grošů a také vězením půl léta. v r. 1394 je v Šanově připomínán farář Petr, syn Mikuláše z Rakovníka, který zemřel v r. 1424. Po něm přišel kněz Michal z Rovného. Za válek husitských byl kostel pobořen a kněz vypuzen. Petr Holý z Chrástu, zakladatel Petrovic, r. 1510, dosadil opět do Šanova kněze katolického. V r. 1539 majitel Šanova Vilém Sviták, dal katolického kněze zatknout a chtěl sem dosadit kněze utrakvistu (podobojí), ale král Ferdinand mu to nedovolil. Za vlády pánů Hrobčických, byli zde kněží luteránští, k faře patřilo 50 strychů polí, 13 železných krav, 10 ovcí a 1 koza. Ve válce třicetileté byl kostel opět vypálen a fara zanikla na dobu 50 let.

V soupisu Soupisu poddaných dle víry z r. 1651 se u Šanova píše :

Šanovský kostel byl založen v r. 1651, kdy byl ustanoven kaplan Mikuláš Turocy. Ten dostal povolení jen na rok a v r. 1654 byl do Šanova jmenován administrátor Bartoloměj Brameo, v letech 1663 - 1665 pak Jan Falk, 1665 - 1668 Vilém Seemüller řeholník z Plas. Všichni bydleli na faře v Krakovci, do jen Šanova docházeli. Od r. 1670 přináležel Šanov k filiálce všesulovské, kterou spravoval farář Ondřej Uher. V r. 1678 majitel Petrovického panství Albrecht Helversen žádal u konsistoře zřízení fary v Šanově, která je 54 let pustá, farář před válkou utekl, k faře prý patří 35 strychů polí, les pod 15 strychů byl před lety vymýcen a zbytek užívá petrovský sládek. V r. 1709 koupil Petrovice Jan Josef Valdštejn, který se domáhal zřízení fary v Šanově, v r. 1713 povolal sem administrátora Jana Václava Vambachera. Knězi vykázal roční plat 100 fl., 8 sudů piva, 60 liber másla, 40 liber sýra, 2 čtvrtce soli. Prokázal, že k faře náleží 60 strychů polí, luk na 4 vozy sena. Kněz Vambacher bydlel v Šanově v kostelní chalupě. Po dostavění kostela v Petrovicích v r. 1715, přesídlil Valdštejn kněze Vambachera do nové fary zřízené v Petrovicích. V té době bylo v Šanově 147 věřících a Petrovicích jen 110. Šanovský kostel chátral, ale Jan Josef Valdštejn ho dal v r. 1720 - 1724 opravit a daroval mu zvon. Zaniklá fara nebyla již nikdy v Šanově obnovena. Od té doby se stal kostel v Šanově již napořád filiálkou Petrovic.

„V tý vsi je kostel založený Nanebevzetí Blahoslavený Panny Marie. Za starodávna fara bejvala, ale nyní jen místo jest. K tej faře bylo polí pod padesáte strychů, nyní všechno lesem zarostlí jest. Co se tak od starožitných lidí vyzvědět mohlo, správu dali, že k témuž záduší krav jest 13, ovec 10, koza 1, peněz 25 grošů a všech na menším díle z gruntů pustých se nachází. Louk k tej faře není žádných.“

V r. 1651, pán Petrovic Karel Koc z Dobrše, chtěl pustou faru opravit a dosadil zde kaplana Mikuláše Turocy. Ten dostal povolení jen na rok a v r. 1654 byl do Šanova jmenován administrátor Bartoloměj Brameo, v letech 1663 - 1665 pak Jan Falk, 1665 - 1668 Vilém Seemüller řeholník z Plas. Všichni bydleli na faře v Krakovci, do jen Šanova docházeli. Od r. 1670 přináležel Šanov k filiálce všesulovské, kterou spravoval farář Ondřej Uher. V r. 1678 majitel Petrovického panství Albrecht Helversen žádal u konsistoře zřízení fary v Šanově, která je 54 let pustá, farář před válkou utekl, k faře prý patří 35 strychů polí, les pod 15 strychů byl před lety vymýcen a zbytek užívá petrovský sládek.

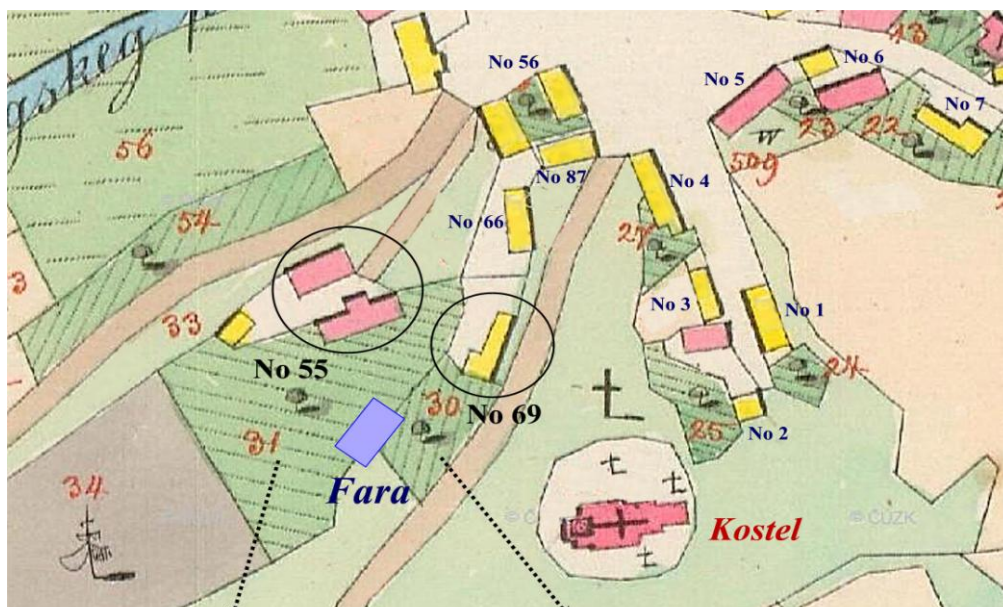
V r. 1709 koupil Petrovice Jan Josef Valdštejn, který se domáhal zřízení fary v Šanově, v r. 1713 povolal sem administrátora Jana Václava Vambachera. Knězi vykázal roční plat 100 fl., 8 sudů piva, 60 liber másla, 40 liber sýra, 2 čtvrtce soli. Prokázal, že k faře náleží 60 strychů polí, luk na 4 vozy sena. Kněz Vambacher bydlel v Šanově v kostelní chalupě. Po dostavění kostela v Petrovicích v r. 1715, přesídlil Valdštejn kněze Vambachera do nové fary zřízené v Petrovicích. V té době bylo v Šanově 147 věřících a Petrovicích jen 110. Šanovský kostel chátral, ale Jan Josef Valdštejn ho dal v r. 1720 - 1724 opravit a daroval mu zvon. Zaniklá fara nebyla již nikdy v Šanově obnovena. Od té doby se stal kostel v Šanově již napořád filiálkou Petrovic.

O knězi Vambacherovi prozradil petrovský krčmář Václav Richter nepěknou věc, kterou napsal hejtmanovi na Křivoklát :

„Když administrátor jel z Krakovce domů, zval mne i moji ženu na kolesu. Přisedli jsme a jeli až k Vlčí jámě. Tu jsme vystoupili, kočí bratr administrátorův, byl opilý, najel na strom, zlomila se oj od kola a přetrhl postraněk. Když jsme s administrátorem spravovali kolesu, opilý kočí utekl. Vezl jsem ženu na kolesu, administrátor vedl koně až k Petrovicům. Tam je nechal stát a šel k mé ženě, já vedl sám koně po pěšině k petrovské hospodě. Vtom žena křičela : Neudělám toho, je to hřích. Ohlédnuv se , viděl jsem jak administrátor zdvihal ženě sukni, pak jí dal dva pohlavky dobré. Řekl jsem mu : Důstojnosti, není pěkné milovat moji ženu. On mě vynadal hulvátů, krobiánů a huncutů, dal mě holí 2 rány a hrozil kamenem. Spěchali jsme domů, kněz za námi až k nám, vešel do hospody a dal mně pohlavek. Šel jsem do jiné světnice, abych mu byl z očí. Teprve ve 3 hodiny ráno šel do Šanova.“

Kde stávala původní starodávná fara se lze jen domýšlet. Pravděpodobně to bylo místo nedaleko kostela, v uličce kde byly potom chalupy s čp. 1- 4. Za Jana Valdštejna, v r. 1713, bydlel kněz v kostelní chalupě. Ta stála, dle citace ve staré šanovské kronice - s. 79, zde :

*„Fara prý stávala dle jedněch na zahradě **Pověžných** č. domu 55, dle jiných na zahradě **Bartovic** č. domu 69. Kněží zdejší hleděli si též polního hospodářství, neboť poloha polí na severozápad za bílým křížem ke Pšovlkám ještě dnes sluje Na kněžském“*

Zahrada No 55 - Pověžných

Zahrada No 69 - Bártovic

Bártovic - v r. 1800 v No 69 byl Bartoloměj- **Bartl** Fišer // Proč se říkalo chalupě No 55 u **Pověžných** ..? Bydleli tam - **Titlbachové**, pak **František Koutecký** a po něm **Josef Štercl**